

Vi behöver fler hjältesånger

Min långhårige son tittade upp från sin åttonde Robert Jordanbok och sa: Varför finns det inga hjältar nu för tiden? Och det kan man undra, vart de har tagit vägen. Förebilder finns det gott om. Duktiga idrottsstjärnor som kanske inte dopar sig och jätterika artister som protesterar mot pälsdjursuppfödning.

Men det är nog inte dem min son syftar på. Snarare oförskräckta personligheter i stil med Aragorn (eller Rand om man nu ska hålla sig till Robert Jordan). Såna som det myllrar av i historieböckerna, med namn som Jeanne d'Arc, kung Hakon och Che Guevara.

Vart har spjutspetsarna, som kämpar mot en dum och överlägsen övermakt, tagit vägen? Tycker de inte att det finns något att göra? Har de dött ut likt dinosaurierna? Eller har de bara blivit lika moraliskt fördärvade som oss andra och vigt sina liv åt shopping och notorisk heminredning?

Jag menar att hjälterna finns. De finns överallt, i kvarteret där du bor, i utmarkerna någonstans i Norrbotten och i Basras rykande ruiner. Men vi känner inte igen dem och tidningarna har annat att skriva om. De skriver om offer. Jag vet inte varför. Kanske för att det är lönsammare att beskriva saker som redan har hänt, som man inte kan göra något åt, annat än sucka över och begråta. Att läsa om bomb- och jordbävningsoffer belastar inte läsaren med mer än den åtbörd som krävs för att skänka en slant till Röda Korset. I övrigt blir man lämnad ifred med sina vattenkastanjer och mattan från Designtorget.

Berättelser om hjältar däremot är obekväma. De pockar på aktivitet och ger en dåligt samvete eftersom man förstår att man själv också kan göra något, men inte ids. Och det är inte bra för lösnummerförsäljningen. Berörd vill man bli, men inte så pass att man måste resa sig ur Ikeasoffan. Ändå är det just dessa berättelser vi behöver. Jag känner det lika starkt som min son. Så mycket står fel till. Så många är rädda om sitt eget skinn. Om man inte får veta att det finns motkrafter, individer som vågar gå mot strömmen, blir man kvar där man är, stilla sjunkande i sin dy av bekvämlighet och självförakt.

Hjälta är de som säger ifrån när en orättvisa begås.

Hjälta är de som ställer sig upp när alla andra borde, som räddar barn ur brinnande hus och bryr sig om redlösa trashankar.

Hjälta är de som lappar ihop kroppar och själar, i sjukhuskorridorer, på slagfält och samhällets botten, som ropar "Stoppa världen!" när den snurrar för fort, och som vågar trotsa samhället när det är sjukt.

Alla kan inte bli giganter som Nelson Mandela och Aung San Suu Kyi, men alla har ett ansvar att försöka. Man känner alltför väl varje gång man inte gör det.

© Tina Messing

Även publicerad i Stockholm City 28 april 2004